

Forslag til forespørgselsdebat om muligheden for at indføre medicinsk kastration af dømte pædofile og at gøre det obligatorisk at krænker dømmes til at betale alle omkostninger til psykologhjælp til ofrene i sager om seksuelt misbrug af børn
(Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet)

Tak til medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne, for at tage initiativ til denne forespørgselsdebat.

Naalakkersuisut er enig med forslagsstilleren i, at seksuelle overgreb må og skal stoppes. Der er heldigvis kommet meget fokus på emnet i de seneste år, og der er taget flere skridt til bekæmpelsen, men der er lang vej endnu. Det helt afgørende er efter Naalakkersuisuts opfattelse, at overgrebene ikke skal ske. Derfor er det vigtigt at have fokus på at kunne tilbyde behandling til personer, der har begået overgreb, såvel som personer, der overvejer at gøre det. Denne mulighed er givet med Naalakkersuisuts etablering af Klinik Killiliisa, der er et landsdækkende tilbud om krænkerbehandling, der åbnede i april i år.

Forslagsstiller ønsker at debattere mulighed for medicinsk kastration af dømte krænkerere. Der er tale om en behandling med kønsdriftsdæmpende medicin, og det er en type af sexologisk behandling, der har eksisteret i mange år. Muligheden eksisterer også i Grønland, men behandlingen er ikke en standardbehandling i det grønlandske sundhedsvæsen.

Der findes allerede regler i kriminalloven, der giver mulighed for at dømme en person til kønsdriftsdæmpende behandling. Det er sådan, at en person, kan idømmes en dom til tilsyn. I denne dom kan opstilles en række vilkår, som den dømte skal overholde. Et muligt vilkår, som retten kan fastsætte er, at den dømte skal undergive sig sexologisk behandling, herunder behandling med kønsdriftsdæmpende medicin. På samme måde er det muligt at fastsætte vilkår om sexologisk behandling i forbindelse med prøveløsladelse af en person, der er dømt til anbringelse i anstalt, eller prøveløsladelse af en person, der har fået en forvaringsdom. De lovgivningsmæssige rammer er således på plads for, at en gerningsperson kan dømmes til at skulle undergive sig behandling med kønsdriftsdæmpende medicin.

Med andre ord, muligheden er allerede til stede.

Spørgsmålet, om en person kan tilbydes en sådan behandling, vil skulle vurderes af sundhedsvæsenet. Der skal således ske en udførlig udredning og visitering af pågældende, idet der, ud fra en lægefaglig vurdering, skal være potentiale i behandlingen, da en behandling er forbundet med sundhedsrisiko for patienten og ressourcetræk hos sundhedsvæsenet.

Sundhedsmyndighederne vurderer, at behandling med kønsdriftsdæmpende medicin vil kræve betydelige ressourcer, idet der, foruden selve medicinen, vil skulle ske opfølgende sundhedstjek af patienten, blandt andet for at tjekke for de alvorlige bivirkninger, der kan være ved behandlingen. Herudover vil der, som en del af et samlet effektivt behandlingsforløb, skulle følges op med blandt andet psykiatrisk og psykologisk behandling. Denne betydelige udgift vil ligge på det grønlandske sundhedsvæsen. Det skal dertil

bemærkes, at en udredning og opfølgning på behandlingen ikke pt. ville kunne ske på niveau med de internationale standarder her i Grønland med de faglige og tekniske ressourcer, som sundhedsvæsenet pt. råder over.

Forslagsstiller ønsker ligeledes at debattere muligheden for, at krænkere skal betale alle omkostninger til professionel hjælp via samtaler med psykolog eller anden psykologbehandling til seksuelt misbrugte børn.

Som forslagsstiller selv nævner, findes der allerede regler om offererstatning i Grønland i dag. Ifølge de gældende regler er det muligt at ikende et offer erstatning for dokumenterede udgifter som følge af den kriminelle handling. Dette inkluderer også udgifter, som er afholdt til psykologhjælp til offeret. Det gælder uanset, hvilken alder offeret har.

Retten behandler spørgsmålet om erstatning i form af psykologhjælp under kriminalsagen, hvis et krav herom gøres gældende under sagen. Hvis retten ikke kan tage stilling til erstatningsspørgsmålet under kriminalsagen, kan Erstatningsnævnet i Grønland træffe afgørelse efter reglerne i lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 472 af 25. september 1984 og senest ændret ved anordning nr. 2461 af 14. december 2021 (offererstatningsloven).

Efter fast praksis kan der søges erstatning ved Erstatningsnævnet i Grønland for udgifter til psykologbehandling. Det er bl.a. en betingelse, at de afholdte udgifter kan dokumenteres.

Der er således allerede regler om offerets muligheder, men forslagsstiller lægger op til en debat om, hvorvidt de bliver brugt nok.

Det er Naalakkersuisuts håb, at der med vedtagelse af offerpakken, som er indførelse af en række regler i retsplejeloven til beskyttelse af ofre, netop vil blive givet ofrene bedre muligheder for at kende deres rettigheder. Information er vejen frem, og med de nye bestemmelser, der blev vedtaget i Folketinget den 5. maj, og som træder i kraft ved årsskiftet, er der indsat en forpligtelse for politiet og anklagemyndigheden om at vejlede den forurettede om vedkommendes retsstilling. Det er i den forbindelse specifikt nævnt, at ofre skal vejledes om adgangen til at gøre et civilt krav gældende under sagen og adgangen til at søge om erstatning hos Erstatningsnævnet.

Med disse ord ønsker Naalakkersuisut en god debat.